

**Oświadczenie złożone
przez senatora Czesława Ryszkę
na 49. posiedzeniu Senatu
w dniu 18 lutego 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego

Panie Ministrze!

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. w art. 6 ust. 2 stwierdza, że nasze państwo „udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związku z narodowym dziedzictwem kulturalnym”. Starając się wypełnić ten zapis konstytucji, uchwaliliśmy ustawę o Karcie Polaka, ustawę oczekiwaną przez środowiska polskie poza granicami kraju.

Przypomnę, że procedowaliśmy nad tą ustawą w dość szybkim tempie, ponieważ Polska w 2007 r. wchodziła do strefy Schengen i Polacy z krajów byłego Związku Sowieckiego mieliby poważne trudności z utrzymaniem kontaktu z ojczyzną. Ponadto uchwalenie Karty Polaka miało być pewnym symbolicznym zadośćuczynieniem wobec rodaków na Wschodzie za doznane krzywdy, za miłość do Polski. Jednym słowem, Karta Polaka miała i ma swój wymiar moralny, dała sygnał Polakom i Polonii, że ojczyzna o nich nie zapomina.

Proces wprowadzania Karty Polaka rozpoczął się 29 marca 2008 r. i objął tysiące Polaków i osób polskiego pochodzenia zamieszkujących republiki dawnego Związku Sowieckiego. Jak sądzę, nadszedł już najwyższy czas, aby Kartą Polaka objąć wszystkich Polaków i osoby polskiego pochodzenia rozsiane po całym świecie. Należy ułatwić im kontakt z krajem, umożliwić prowadzenie działalności gospodarczej, podjęcie pracy czy wreszcie, zgodnie z konstytucją, osiedlenie się w Polsce. Wiem, że niesie to określone koszty, potrzebę ponownego zwiększania sił konsularnych, ale byłoby to zgodne z art. 6 naszej konstytucji i należałoby to jak najszybciej uczynić. To byłaby wielka, poważna nowelizacja ustawy o Karcie Polaka.

Na pewno nie wszyscy Polacy mieszkający na Zachodzie z tej karty skorzystają. Wielu będzie chciało mieć ją honorowo jako symboliczny, moralny dowód łączności z Polską. Jednak będzie to bardzo ważny dokument na przykład dla Polaków zamieszkałych w Stanach Zjednoczonych, którzy za czasów PRL utracili obywatelstwo polskie i przyjęli obywatelstwo USA. Ponieważ prawo tamtejszego kraju nie przewiduje podwójnego obywatelstwa, jedyną formą umożliwienia Polakom mieszkającym w tym kraju dłuższego przebywania w ojczyźnie byłaby Karta Polaka.

Przypomnę, że Karta Polaka jest dokumentem potwierdzającym przynależność do Narodu Polskiego, przyznawanym osobie nieposiadającej obywatelstwa polskiego albo zezwolenia na osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale deklarującej tę przynależność i spełniającej wymogi określone ustawą z dnia 7 września 2007 r.

Najwyższy więc czas, Panie Ministrze, aby pomyśleć o naszych rodakach na Zachodzie. Myślę, że problemu nie mają Polacy w krajach UE, ale dla naszych rodaków mieszkających na drugiej półkuli Karta Polaka będzie zasłużonym dobrodziejstwem.

Z poważaniem
Czesław Ryszka